

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	23 oktober 2018
Zaaknummer	
Vertrouwelijkheid	
Portefeuillehouder	Drs. H.M.W. ter Heegde
Onderwerp	RM Ondernijingsbeeld Gooise Meren

1. Kennisnemen van

De hoofdlijnen van het ondernijingsbeeld van de gemeente Gooise Meren.

2. Inleiding

Georganiseerde ondernijende criminaliteit is wereldwijd vertakt, maar wortelt en investeert lokaal. Criminele groeperingen in ons land verdienen grof geld met hun activiteiten. We zijn ons steeds meer bewust van de negatieve effecten hiervan op onze directe leefomgeving. Criminelen willen zoveel mogelijk onder de radar van de overheid blijven, profiteren van hun uit criminele activiteiten verworven vermogen en zijn vaak niets ontziend in hun handelen.

Georganiseerde ondernijende criminaliteit, vaak als 'ondernijning' aangeduid, is als begrip niet eenduidig: in feite is immers elke vorm van criminaliteit ondernijend. Kenmerkend aan ondernijning is dat er veelal een link kan worden gelegd met (verschijningsvormen van) georganiseerde misdaad en dat het gaat om verwevenheid tussen de (illegale) onderwereld en de (legale) bovenwereld. Ondernijende criminaliteit kent vanuit de literatuur geen eenduidige definitie. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden Nederland (verder RIEC MN) hanteert dan ook een ruime definitie van ondernijning:

Ondernijning betekent dat door middel van het gebruik van kennis, toegang, positie, vertrouwen, geweld, dreiging of intimidatie wordt getracht om geldelijk gewin of macht te verkrijgen. Dit gebeurt op zodanige manier dat legale samenlevingssystemen worden aangetast en hun beoogde werking niet kan worden gegarandeerd.

Onder deze duiding van ondernijning valt zowel strafbaar als niet strafbaar gedrag (Kolthoff & Khonraad, 2016, p. 85). Bij strafbaar gedrag kan gedacht worden aan onderling geweld en liquidaties, hennepwekerijen, synthetische drugslabs maar ook (slachtofferschap bij) mensenhandel, dumpingen van drugsafval, het aannemen van steekpenningen, afpersing door motorclubs en malafide bedrijven die crimineel geld witwassen.

Bij niet strafbaar gedrag kan bijvoorbeeld gedacht worden aan aantasting van de leefbaarheid middels intimidatie door criminele gezinnen, een wijkagent die niet optreedt wanneer dat geboden is, integriteitsschendingen door ambtenaren en miljoenen die verdwijnen door wanbestuur.

Overheidsoptreden en ondernijende criminaliteit zijn bij zowel strafbaar als niet strafbaar gedrag twee communicerende vaten; daar waar de overheid/gemeente naïef, afwezig of niet daadkrachtig is, ontstaat ruimte voor ondernijning.

3. Kernboodschap

Om het zicht op ondernijning in Gooise Meren te vergroten heeft het RIEC MN een exploratief ondernijingsbeeld opgemaakt. Het strategisch/tactisch ondernijingsbeeld heeft een driedelig

doel: het vergroten van bewustwording omtrent (de gevaren van) ondermijnende activiteiten in de gemeente, aanknopingspunten bieden inzake het handelingsperspectief en een bijdrage leveren in relatie tot het prioriteren van ondermijningsvraagstukken op gemeentelijk niveau.

Het ondermijningsbeeld geeft ons inzicht in samenwerkingsverbanden, criminele activiteiten, onderliggende structuren en de bestuurlijke weerbaarheid. Het is bedoeld om de kennis en informatiepositie van de gemeente over criminele netwerken te versterken. Op basis van de rapportage zijn wij met de veiligheidspartners in staat gesteld om barrières op te werpen tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit en te zorgen voor een gerichte aanpak van georganiseerde criminaliteit.

De rapportage voor Gooise Meren is juni 2018 door het RIEC MN opgeleverd. Het ondermijningsbeeld geeft gedetailleerde informatie over personen, organisaties en netwerken. Het is daarom niet geschikt voor openbaarmaking. Wel willen wij u op hoofdlijnen informeren over de inhoud van het ondermijningsbeeld en het vervolg hierop.

In Gooise Meren is voornamelijk sprake van de verschijningsvormen witwassen en drugs. Witwassen gebeurt onder andere door investeringen in vastgoed en dekmantelbedrijven. Spilfiguren en ondernemers die naar voren komen in het thema witwassen, worden in een aantal gevallen ook gerelateerd aan andere vormen van ondermijning, zoals bijvoorbeeld drugs. Er komt een verscheidenheid aan branches naar voren die gerelateerd zijn aan witwassen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om horeca, kappers, massagesalons, en bedrijventerreinen.

Het tweede thema dat prominent naar voren komt is drugs. Hierin worden vier verschijningsvormen benoemd: gebruik, handel en productie van drugs en drugsdumpingen. De nadruk in Gooise Meren lijkt voornamelijk op hennep te liggen, met name als het gaat om de productie en handel van drugs.

In relatie tot de productie wordt de mogelijke betrokkenheid van vastgoedmakelaars benoemd. Ten aanzien van drugsgebruik wordt naast hennep ook cocaïne geduid. Drugsgebruik wordt met name in verband gebracht met jongeren en horecabezoekers. Locaties die in de gemeente naar voren komen in relatie tot drugscriminaliteit zijn onder meer parken, bedrijventerreinen, parkeerterreinen, horeca, het buitengebied (o.a. Naarderbos) en woningen.

Er zijn een aantal criminaliteit bevorderende factoren gesignaleerd, zoals de ligging van de gemeente nabij snelwegen, blinde vlekken waar veiligheidspartners slecht zicht op hebben en beperkte toezicht- en handhavingcapaciteit.

4. Consequenties

We streven in Gooise Meren naar een veilige, eerlijke en betrouwbare leef- en werkomgeving. Om dit te bereiken moet de gezamenlijke overheid effectief beleid ontwikkelen om ondermijnende criminaliteit te kunnen aanpakken. Het ondermijningsbeeld biedt hiervoor de basis.

Het RIEC MN heeft enkele aanbevelingen geformuleerd voor een aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit in Gooise Meren, namelijk:

- Het versterken van bewustwording en de informatiepositie.
- Vergoot het zicht op blinde vlekken in de gemeente.
- Wees een zichtbare overheid door integrale controle- en toezichtactiviteiten.

- Verruim en benut de toepassing van de Wet Bibob.
- Versterk de bestuurlijke aanpak tegen georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

5. Communicatie

Het ondermijningsbeeld is bedoeld om zicht te krijgen op criminele activiteiten en onderliggende structuren. Het versterkt de informatiepositie van de gemeente over criminele netwerken. Dat betekent dat de communicatiedoelen primair 'intern' (voor de professionals) zijn. Het rapport zelf kan vanwege de vertrouwelijke informatie niet openbaar gemaakt worden.

6. Vervolg

Ter versterking van de aanpak ondermijning is in het nieuwe regeerakkoord structureel 10 miljoen (voor 2018 5 miljoen) gereserveerd. Ook is er een incidenteel ondermijningsfonds beschikbaar van 100 miljoen (2019-2021). Een gedeelte van deze gelden wordt beschikbaar gesteld ten behoeve van de versterking van de aanpak ondermijning in de regio's.

In de zomer van 2018 is er gewerkt aan het regionale plan ondermijning voor Midden- Nederland, dit plan is eind september 2018 overhandigd aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Daarnaast wordt er gewerkt aan versterking en uitbreiding van de districtelijke samenwerking in Gooi- en Vechtstreek.

Wij gaan in Gooise Meren aan de slag met de aanbevelingen van het RIEC MN en investeren de komende jaren in de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Deze aanpak is beschreven in het Integraal Veiligheidsplan 2019 – 2022 en nader uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2019 – 2020. Beide worden ter besluitvorming aan u aangeboden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen,
Gemeentesecretaris

Drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage: Infographic Ondermijningsbeeld Gooise Meren